

ORiotARRAK ETA SOLDADUZKA

Iñaki ITURAIN

“Baldin bazoaz nahi duzulako”

“Baldin bazoaz nahi duzulako”, hori da behintzat objetore eta intsumisoek eratutako taldeek diotena. Azken hilabeteotan hitzetik hortzera dabil gero eta gazte gahiagok uko egiten diola soldaduzkari. Ia oraintsu arte tabua izan da gai hau, alegia gazteak ez du pentsatu ere egin gai honetan aukera egiterik zegoenik ere; egin eta kito, gogoz kontra bazen ere.

Gaur egun noiznahi entzuten dugu objetoreak daudela, intsumisoak epaitu dituztela, mobilizazioak egin direla hauen alde. Hego Euskal Herrian orain, hogeitaz gaztetatik batek uko egiten dio garbi garbi soldadutzari, eta gero eta gehiago dira. Fenomeno berri honen aurrean zenbait alderdi politiko, sindikatu eta bestelako erakunde, gazte hauen jarrera defendatzearen alde agertu dira, beraz gazteok askoz babestuago daude gizartearen aldetik militarren errepresio logikoaren aurrean.

Orain dela aste gutxi, epaile batek sekulako garrantzia izan dezakeen erabakia hartu zuen intsumiso baten kontrako epaiketan: norberaren kontzientzia soldaduzkara behartzen duten legeen gaineratik dagoela esanaz, libre utzi zuen.

Agian gazte hauek gerra eta ejerzitorik gabeko mundu berri baten aintzindariak ditugu.

Eta Orion zer?

Orioko alkate izandakoa Francoren adiskidea zelako edo, gure herriko mutil askok soldaduzka Azorren egiten zuten garaitik, piska bat aldatu dira gauzak zerbitzu militarra betetzeari dago-kionean. Garai batean soldadu ez joateko arrazoi legalik ez zeukanak, edo gaitzen bat asmatu beharra zeukan, batzuk eroarena egin ere bai, edo Ameriketara alde egin behar zuen gure aitona Lontxo zenaren anai batek egin zuen bezala edo Benito Lertxundik izan zuen suertea izan behar zenuen, bere anaia Luis zena ezkondu egin bait zen Benito soldaduzkatik libratzeko.

Bestela, gehienetan gogoz kontra eta militarren erreakzioari zitzaion beldurragatik, joan beste erremediorik ez zeneukan.

Euskaldunok gure Foruak galdu genituenean beste gauza batzuren artean ordurarte Españako armadara ez joateko eskubidea galdu genuen. Geroztik, huraxe izan da Orioko mutil askorentzat derrigorrezko erdaltegia. Euskeraz besterik ez jakiteagatik gorriak ikusitakorik izango zen bat baino gehiago, kuarteleko beste soldaduen adar jotzeak eta irainak zirela eta.

Txirritak ederki asko adierazi zuen bertso batean Donostiako Victoria Eugenia izandako txapelketan armadario zion maitasuna:

*Zenbat errezo egin izan det
nere denboran elizan,
ta pozik nago ikusirikan
pakian nola gabiltzan.
Ni naizen bezin kobarderikan
inor ezin leike izan,
semeak gerra ez joateatik
mutilzar gelditu nintzan.*

Baina gaur egun askok beldurra galdu diete militarrei eta soldadu ez joatea erabakitzen dute. Orion ere baditugu holakoak, ondorengoak horietakoak dituzu, bakoitza bere arrazoi eta egoera desberdinekin.

LUIS MARI AZKUE

Fagor kooperatiban lanean ari den Luis Mari 1979 urtean, 18 urte zituela, erabaki zuen bera ez zela soldadu joango. Seguru asko Azkue izango da Orioko lehen objetorea. "Arrazoi filosofiko eta nere kristau fede heziketarik erabaki nuen hori".

Luis Mari 1989ko amnistiak harrapatu zituen 20.000 objetoreetako bat da eta libre dago, inolako obligaziorik gabe. "Nere ustez joan nahi duena joan dadila baina irtenbide jatorra eman behar zaie joan nahi ez dutenei". Berari armadarik gabeko mundua gus-tatuko litzaiokeen arren gaur egun utopiatzat jotzen du soldaduzkarik gabeko gizartea.

ASIER GOZATEGI

Trikitixa jotzeaz gain Gas-teizen erakutsi ere egiten duen gazte honek ez dio inolako zentzurik ikusten soldaduzkara joateari.

"Mila era daude ez joateko, eta joaten denaren arrazoia beldurra eta informazio eza da". "Inork joan nahi ez eta denak joan, zer gertatuko litzateke denok uko egingo bagenio?" Argi utzi nahi du intsumisioa ez dela kartzela, "%1 besterik ez da izaten espetxeratua, baina hala tokatuz gero merezi du giltzapean egotea, ondoren-goentzat mesedegarri izango delako".

RAFAEL GONZALEZ DE TXABARRI

Arraunlari hau intsumisioa da soldaduzkaren ordezkari izan duen ordezkari zerbiztu sozialarekiko ere. "Nik ez dut sinesten aberria eta holako gauzetan eta guxtiago horren alde armak hartu behar direnik, gauza horiek ez dira sartzen nere baloreen artean". "Beldur naiz zer gerta daitekeen, baina oso garbi daukat ni ez naizela joango; ez ejerzito honetara, ez beste inolako batera ere".

Bere ustez ordezkari zerbiztu sozial hori zigor moduan asmatua da.

IÑIGO ZALDUA

Gazte honek bere burua objetoretzat jo zuenean gaisotasun bat ere alegatu zuen eta libre da soldaduzka edo ordezkari egitetik.

"Kristau bezala Jaungoikoaren hitza betetzen saiatzen naiz, eta lagun urkoa maitatu behar dut, neri ez zait iruditzen gerra ikastea horrekin bat datorrenik, nere kontzientzia ez litzateke lasai egongo Jaungoikoaren hitzaren kontra joanda, nere ustez pakea lortzeko maitasuna behar dugu eta ez lagun urkoki mina egin".

JON SARASUA

Ez da hain gauza konplikatu soldaduzkaren itzala, bi hitzen bueltan idatziko det nere iritzia apala.

Intsumisioa ez dana hemen sumiso bihurtzen dala, bietatik zer izan nahi duen bakoitzak ikus dezala.

Mutil bakoitzak aukera beza mus eman edo hordago, aholkurikan ez ematea nik nuke askoz nahiago. Ni intsumiso bihurtu nintzan, juizioaren zai nago, hori esanda nere partetik guztia esanda dago.

